

Karel Burian, bohem nadaný Král pěvců

Před 140. lety se narodil fenomenální tenorista, který dobyl svět. Čechům však nebyl „dost dobrý“.

Když Karel Burian, rodák z Rousínova u Rakovníka, zpíval v New Yorku Siegfrieda, po představení za ním přišel Enrico Caruso a prohlásil: „Lepšího Siegfrieda jsem nikdy neslyšel.“ Uznání, které Caruso Burianovi projevil, bylo jednou z mnoha poct, které si Karel Burian svým uměním ve světě vydobyl. A byl to opět Caruso, který po jiném z Burianových strhujících vystoupení před svým kolegou z Čech smekl: „Já dokážu jen něco, on všechno.“ Od narození fenomenálního pěvce Karla Buriana, který ve své rodné zemi stále čeká na trvalé a důstojné ocenění svého mimořádného umění, uplynulo letos 140 let.

Důvodem, proč Karel Burian stojí ve stínu svých současníků Enrica Carusa nebo Emy Destinnové nejsou jeho umělecké kvality. Přestože se Burianovu umění klaněli i králové a Paříž rovnou pasovala Buriana na Krále pěvců, pro Čechy nebyl „dost dobrý“, jak si nejednou stěžoval svým přátelům. „Jestli Eman Ondříček, zajisté talentovaný mládenec, v Jílovém koncertoval, o tom lze čísti kroniky. Jestli jsem já pomohl svým uměním českému jménu k slávě v cizině, to je úplně šuvix!“

Zatímco noviny doma štvály Buriana jako lovnou zvěř pro kdejakou malichernost, v cizině sklízel za své vystoupení „velkolepé, nadšené ovace“ a jeho „nádherný hlas zářící vítěznou silou“ probouzel v posluchačích bouře nadšení, referáty o jeho výkonech se jen hemžily superlativy o „nejvyšším umění“ a čemsi „nadlidiském“ v Burianově hlase. Burianova hrud' se plnila vyznamenáními a řády a jeho sláva se šířila daleko za hranice operního světa. „Každý den přichází německé, ruské, americké, anglické a

francouzské ženy a dívky do Café Central, aby zblízka obdivovaly tohoto proslulého muže,“ referovaly v roce 1905 Drážďanské listy.

Karel Burian debutoval v roce 1891 v Národním divadle v Brně rolí Jeníka v Prodané nevěstě. Po neúspěšném pokusu o angažmá v pražském Národním

s Emou Destinnovou, která zpívala titulní roli Salomé, obdržel od francouzského prezidenta řád Čestné legie.

V letech 1906 až 1912 Burian pravidelně hostoval v Americe. Výši svých honorářů se Burian sice nemohl měřit se svým kolegou a přítelem Carusem, který publikum hýčkal líbivými italskými áriemi, zatímco Burianovou doménou byl těžký Wagner, přízeň znalců však byla na Burianově straně. Jeho výkony velebili jako ohromující, všechny Pucciniho opery nabízeli za jediného Tristana s Burianem.

První osudová rána zasáhla Buriana v roce 1913, kdy jedna z milostných afér bohémského Buriana skončila před drážďanským soudem. Jistý drážďanský drogist, kterému ženatý Burian svedl ženu, ho obvinil z cizoložství. Soud dal drogistovi za pravdu a Buriana odsoudil v nepřítomnosti k měsíčnímu vězení. Burian nemohl do Německa, kde mu hrozilo vězení, ani do Ameriky, jejíž imigrační zákony zakazovaly vstup odsouzeným zločincům. Azyl našel ve Vídni a Budapešti, která byla svědkem posledních Burianových triumfů.

Druhá rána, která bohem nadanému pěvci definitivně zlomila vaz, postihla Buriana v roce 1920, kdy nedopatřením

pozřel doušek žíravého louhu a trvale si poškodil hrdlo.

Pokoušel se zpívat dál, konec Krále pěvců byl však neodvratný. Předčasně zestárlý a hluboce sklíčený se uchýlil na svůj statek v Senomatech u Rakovníka, kde 25. září 1924 v tichosti a osamění zemřel.

Na poslední cestě vyprovázeli Krále pěvců Karla Buriana Wagnerův smuteční pochod ze Soumraku bohů.

divadla odešel do estonského Talinu (tehdy Revalu), odkud po pouhých sedmi měsících zamířil do Německa, kde se během deseti let vypracoval na „nejkrásnější hlas německé opery“. V roce 1905 zpíval v drážďanské opeře Heroda při světové premiéře Straussovy Salomé, na Straussovo přání zpíval Heroda i při pařížské premiéře Salomé o dva roky později. Za svůj výkon tehdy společně

Při oslavách nahlédnete i do Burianova soukromí

Hlavní část oslav Burianova výročí se uskuteční 7. srpna v Rousínově.

Oslavy letošního 140. výročí narození Karla Buriana začnou v květnu v Rakovníku XXIII. ročníkem hudebního festivalu Rakovník bratří Burianů (viz str. 14), hlavní událostí oslav bude v sobotu 7. srpna slavnostní odpoledne v Rousínově, Burianově rodišti. Program s názvem Burianův Rousínov připravují občanská sdružení Rousínov (www.rousinovurakovnika.cz) a Vlastivědný sbor Rakovníka s okolím (vlastivedny-sbor.webnode.cz). „Nechceme na Buriana jen pietně vzpomínat a opakovat, jakým velikánem světové opery byl, chtěli bychom ho lidem představit především jako člověka, dát lidem nahlédnout do jeho soukromí, do zákulisí jeho strhujících uměleckých výkonů,“ uvedl Roman Hartl z vlastivědného sboru.

Odpoledne začne setkáním u Burianova rodného domku, při němž by měla zaznít i Burianova zamilovaná lidová píseň Ó řebíčku zahradnický. Následovat bude komentovaná prohlídka burianovské výstavy v budově bývalé místní školy. Umístěním výstavy v bývalé škole pořadatelé chtějí zároveň upozornit na záměr občanského sdružení Rousínov vytvořit v budově, dominující rousínovské návsi, místní společenské a kulturní centrum. „Zajímavá tak pro návštěvníky bude už sama možnost se do bývalé školy podívat. Má velmi zajímavou historii i architekturu, původně se jednalo o sýpku, na školu byla upravená ve druhé polovině devatenáctého století,“ dodal Roman Hartl.

Z bývalé školy se návštěvníci slavnosti přesunou do statku U Faflíků, kde se uskuteční slavnostní představení publikace s burianovskou tematikou spojené s pásmem složeným z vyprávění o osudech Karla Buriana, ukázkami z jeho veršované korespondence a vzpomínkami jeho kolegů a přátel. „Karel Burian žil velmi bohémský život, přesně podle svého kréda –

ději tři roky lvem, než třicet kotětem. Myslím, že vyprávění o jeho milostných eskapádách a dalších aférách rozhodně nebude nudné,“ naznačil Roman Hartl, co na posluchače čeká. Na vzpomínkové pásmo naváže koncert, skutečná lahůdka. „Pokud se vše podaří, zahráje a zazpívá Jan Burian, prasnovec Karla Buriana,“ prozradil Roman Hartl.

V burianovských slavnostech by v Rousínově rádi pokračovali i v dalších letech. „Mnohostranná osobnost Karla Buriana nabízí tak velké množství námětů, že je nelze během jediného odpoledne vyčerpat. Karel Burian nebyl jen fenomenální tenorista, ale také překladatel, sběratel lidových písní, básník, gurmán i nadšený pěstitel kedluben. To vše bychom rádi lidem přiblížili, stejně jako jeho vztah k dalším operním hvězdám – Emě Destinnové nebo Carusovi,“ říká Roman Hartl.

Karla Buriana si letos připomenou i v Senomatech, kde Burian obýval velký statek, který koupil v roce 1907, a kde v roce 1924 zemřel. „Na neděli sedmáctého října připravujeme Hudební slavnost s koncertem Bennewitzova kvarteta, výstavkou a besedou o Burianově životě a díle,“ uvedl Tomáš Valer, starosta Senomatech.

Kam pro podrobnosti?

Více informací o letošních oslavách 140. výročí narození Karla Buriana naleznete na internetových stránkách www.mesto-rakovnik.cz (Rakovník bratří Burianů), www.slabce.cz (Burianův Rousínov) a www.senomaty.cz (Hudební slavnost).

Turistická rozhledna Velká Buková

Po - zavřeno

Út - 9:00-17:00

St - 9:00-17:00

Čt - 9:00-17:00

Pá - 9:00-17:00

So - 9:00-17:00

Ne - 9:00-17:00

Vstupné 15 Kč, děti do 10 let zdarma. Prodej upomínkových předmětů. Parkování přímo u rozhledny. Více na

www.velkabukova.cz

Nové turistické razítko!

V Sýkořici můžete prozkoumat dno moře

Sýkořice – Nevšední stálou výstavu věnovanou hlubokomořskému výzkumu nerostných surovin na mořském dně můžete navštívit v Sýkořici čp. 135. Výstavu připravil Ing. Vratislav Kubišta.

Na výstavě najdete řadu tematických dokumentů, ale také vzorky hlubokomořských surovin, kuriozitou jsou pak žraločí zuby získané při odběru konkrétní na mořském dně.

Více informací o zajímavé výstavě v Sýkořici najdete na stránkách www.sykořice-morskisuroviny.cz.